

Reșp
1) Voi deconș
2) Voi vorb. (c
3) Voi ascult
Vorbește
4) Voi respect
opinie al
5) Voi fi pe ca
ghidarea ta
cu privire la
subiectului
6) Mi voi că
vorbi
- Mi voi j

Alina

REPUBLICA MOLDOVA

INTEGRAREA PE PIAȚA MUNCII A REFUGIAȚILOR DIN UCRAINA

RAPORT ANUAL 2023

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialelor din raport nu implică exprimarea vreunei opinii din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, teritoriu, oraș sau zonă, sau al autorităților acestuia, sau cu privire la frontierele sau limitele sale. OIM se angajează să respecte principiul conform căruia migrația umană și ordonată este în beneficiul migranților și al societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a contribui la soluționarea provocărilor operaționale ale migrației; a promova înțelegerea problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin intermediul migrației; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

Această publicație a fost posibilă datorită sprijinului acordat de Ministerul Federal German de Externe (MFGE).

Editura

Organizația Internațională pentru Migrație
Biroul regional pentru Europa de Sud-Est, Europa
de Est și Asia Centrală
Dampfschiffstrasse 4/10-11, 1030 Viena, Austria
+43 1 581 22 22
Website: <https://rovienna.iom.int/>
Contact: ROViennaDataResearch-Newsletter@iom.int

Organizația Internațională pentru Migrație
Oficiul din Republica Moldova

Centrul de Afaceri Le Roi, Strada Sfatul Țării 29,
Republica Moldova
+373 (6) 800 33 11
Website: <https://moldova.iom.int/>
Contact: IOMMoldovaDTM@iom.int

Acest raport a fost publicat fără editare oficială de către OIM.

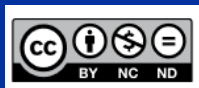
Fotografie de copertă: Grup tematic de discuție condusă de echipa OIM pe teme de coeziunea socială, integrarea pe piața muncii, accesul la servicii sociale, beneficii și îngrijire medicală, Bălți, Republica Moldova. © OIM Moldova 2023

Citație: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Aprilie 2024. DTM Moldova “Integrarea pe Piața muncii a Refugiaților din Ucraina în Republica Moldova” OIM, Chișinău, Republica Moldova.

Pentru mai multe informații privind termenii și condițiile rapoartelor și produselor de informare DTM, vă rugăm să consultați: <https://dtm.iom.int/terms-and-conditions>

Data publicării: 8 Aprilie 2024

© OIM 2024

Unele drepturi sunt rezervate. Această lucrare este pusă la dispoziție sub licența [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License \(CC BY-NC-ND 3.0 IGO\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode).*

Pentru specificații suplimentare, vă rugăm să consultați [Copyright and Terms of Use](#).

Această publicație nu trebuie să fie utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri destinate în principal sau orientate spre avantaje comerciale sau compensații bănești, cu excepția scopurilor educaționale, de exemplu, pentru a fi inclusă în manuale școlare.

Permisuni: Solicitățile de utilizare comercială sau de drepturi și licențe suplimentare vor fi trimise la publications@iom.int.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

CUPRINS

INTRODUCERE	5
-------------	---

INTEGRAREA PE PIAȚA MUNCII	5
----------------------------	---

PROTECȚIA TEMPORARĂ	5
---------------------	---

DATE SOCIO-DEMOGRAFICE	6
------------------------	---

EDUCAȚIE, APTITUDINI ȘI ANGAJARE ÎN CÂMPUL MUNCII	9
---	---

METODOLOGIE	12
-------------	----

CONSTATĂRI CHEIE

DATE DEMOGRAFICE

1,415

respondenți ucraineni
intervievați

85%

15%

PIAȚA MUNCII

41%
activi

53%
inactivi

6% au preferat să nu răspundă

POPULAȚIA ACTIVĂ

64%
angajați

36%

șomeri în căutarea
unui loc de muncă

NIVEL DE STUDII

42%

nivel secundar superior

28%

nivel terțiar

30%

alte

TOP 4 SECTOARE

13% serviciilor de cazare
și alimentație

11% vânzări cu ridicata și cu
amănuntul

10% educație și științe

9% sănătății umane și
asistenței sociale

ÎNAINTE DE STRĂMUTARE

81%

angajați

19%

șomeri

POTRIVIREA LOCULUI DE MUNCĂ

71%

satisăcute cu locul de
muncă curent

74%

satisăcuți cu locul de
muncă curent

VENITURI

72%

aveau venituri suficiente pentru
a-și acoperi cheltuielile de bază

ARANJAMENTE

81%

contract de muncă

40%

acord verbal

INTRODUCERE

OIM prin metodologia DTM a colectat date privind necesitățile, intențiile și provocările de integrare ale refugiaților ucraineni în Republica Moldova pe parcursul anului 2023, intervievând un total de 2,520 de persoane. Acest raport se axează pe cei care fie intenționează să se stabilească în țară, fie s-au stabilit deja aici (n=1,415). Aceste persoane sunt considerate „stayers” în scopul

acestui studiu, deoarece investesc în mod activ resurse umane și sociale pentru a participa pe deplin în viața comunităților gazdă, în timp ce alții care nu au luat în considerare opțiunea de a rămâne în țară și sunt considerați „goers”. Interviuurile au fost realizate în Chișinău (20%), Ocnița (47%) și Ștefan Vodă (33%).

INTEGRAREA PE PIAȚA MUNCII

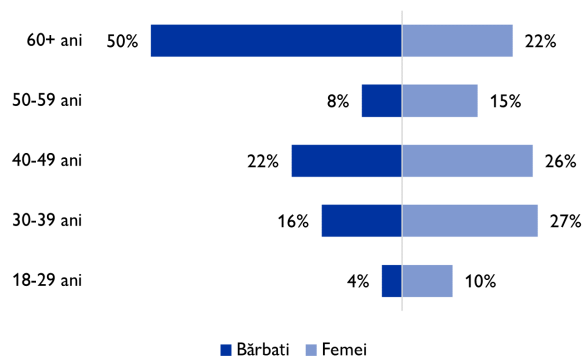
Datorită introducerii unor modificări legislative conform Legii nr. 105 (2018), persoanele cu statute recunoscute de apatridie, azil și protecție temporară au dreptul de acces la piețele muncii și la serviciile sociale ca și cetățenii. Prin urmare, acestora le este permis să se înregistreze oficial ca șomeri, în plus la înregistrarea lor ca persoane în căutarea unui loc de muncă, la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

La 1 martie 2023, Republica Moldova a introdus protecția temporară pentru cetățenii Ucrainei și altor resortisanți eligibili din țări terțe (TCN), oferindu-le drepturi egale la angajare, educație, cazare, în domeniul sănătății și alte servicii sociale. Deși această măsură a fost inițial pusă în aplicare pentru o perioadă de un an, ea a fost prelungită până în martie 2025.

PROTECȚIA TEMPORARĂ

Potrivit Inspectoratului General pentru Migrație, între 1 martie 2023 și 25 martie 2024, un total de 41,328 de persoane au fost preînregistrate pentru protecție temporară în Republica Moldova (GIM, 2024). La 25 martie 2024, 1,290 de persoane au fost, de asemenea, înregistrate ca solicitanți de azil.

Figura 1. Beneficiari de protecție temporară în Republica Moldova, pe sexe și vârste (%), n=41,328

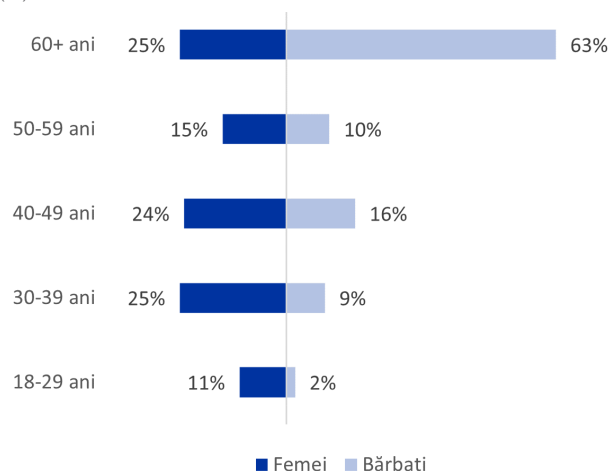

DATE SOCIO-DEMOGRAFICE

DISTRIBUȚIA PE SEX ȘI VÂRSTĂ

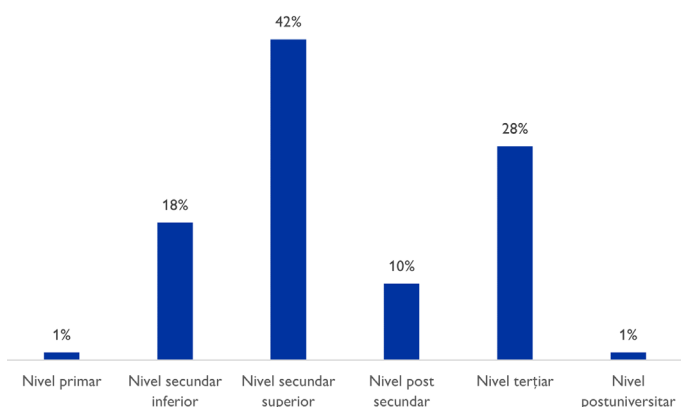
Dintre cei din categoria „stayers” persoanele active pe piața muncii au constituit 89 la sută femei și 11 la sută bărbații. Acest lucru este în concordanță cu proporțiile tuturor celor intervievați pe parcursul anului. Au existat puține variații în ceea ce privește proporția de femei în cadrul categoriilor de vârstă prezentate în figura de mai jos, cu excepția celor cu vârsta sub 29 de ani. Distribuția bărbaților în cadrul categoriilor de vârstă a avut variații mai mari, deși proporțiile au fost mult mai scăzute în comparație cu cele ale femeilor din aceleași grupuri de vârstă. Cea mai mică categorie în rândul bărbaților a fost cel cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani, care a reprezentat doar două procente dintre respondenți, în timp ce cel mai mare a fost vârste de peste 60 de ani, care a reprezentat 63 la sută.

Figura 2. „Stayers” (rămași în țară) pe categorii de vârstă și sex (%), n=1,415

DISTRIBUȚIA PE SEX ȘI EDUCAȚIE

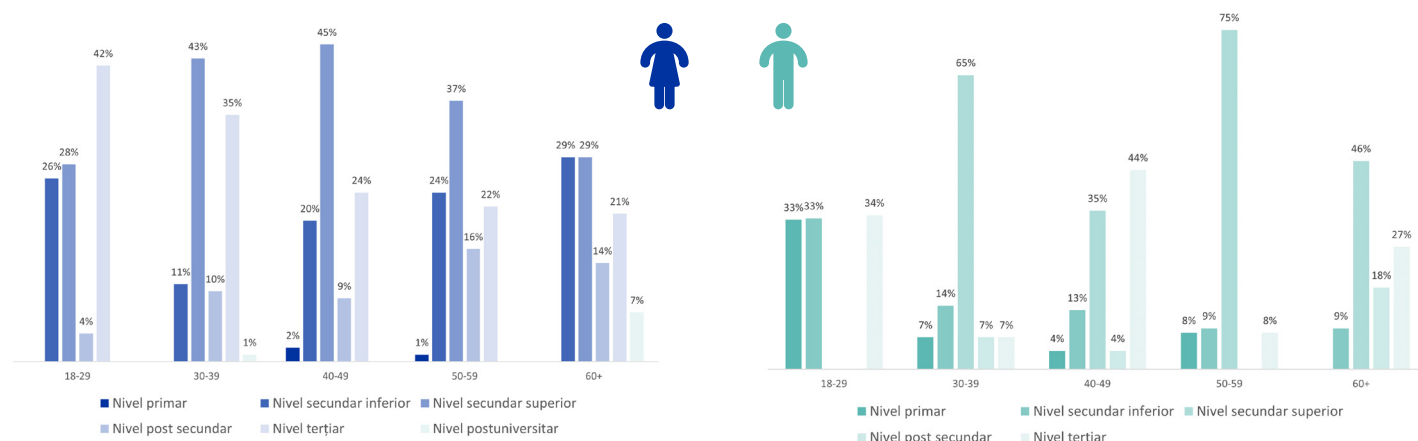
Figura 3. Cel mai înalt nivel de educație atins (%), n= 586

Pentru a înțelege provocările cu care se confruntă migranții în timpul integrării lor pe piața muncii, este important să fie evaluate competențele și calificările acestora.

În plus, este necesar să se examineze mecanismele stabilite în țara gazdă pentru recunoașterea acestor competențe și acreditări. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC) din Republica Moldova are un mandat care cuprinde recunoașterea calificărilor academice obținute în străinătate (un proces cunoscut sub numele de Nostrificare). Aceasta include, de asemenea, autentificarea calificărilor academice conferite în interiorul țării și certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite prin intermediul educației non-formale. Această abordare va asigura o înțelegere aprofundată a procesului de integrare a migrantului. Patruzeci și doi la sută dintre respondenți au avut un nivel de educație secundar superior, dintre care mai multe erau femei (37%), în timp ce cinci la sută au fost bărbați. Alte 16 la sută dintre femeile aveau un nivel de educație secundar inferior, în comparație cu bărbații (2%). Respondenții cu nivel de educație terțiar au reprezentat 28 la sută, dintre care 26 la sută erau femei.

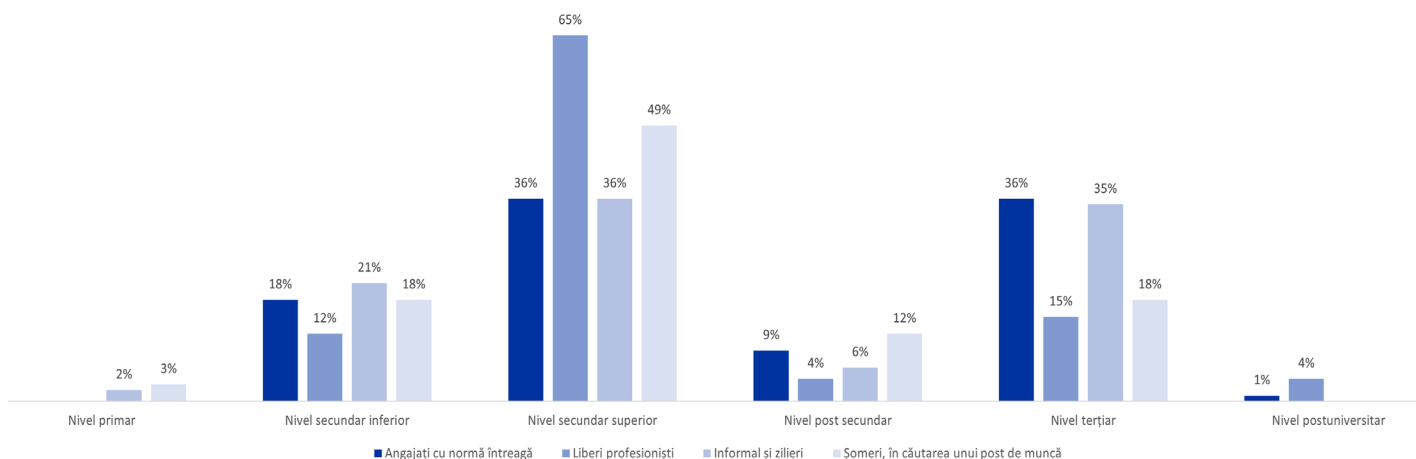
Figura 4. Cel mai înalt nivel de educație al populației active, pe sexe și vârste (%), n=586

După cum a fost ilustrat mai sus, majoritatea respondenților aveau un nivel de educație până la nivelul secundar superior, majoritatea fiind femei cu vârste cuprinse între 30 și 49 de ani. Femeile cu studii de nivel terțiar au reprezentat, de asemenea, în număr semnificativ, urmate de cele cu studii de nivel secundar inferior. În rândul bărbaților, cei

mai mulți dintre ei aveau cel puțin un nivel de educație secundar inferior în rândul celor cu vârste cuprinse între 30 și 59 de ani. În general, în rândul bărbaților, cei cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani cu educație de nivel terțiar au fost cei mai numeroși în comparație cu alte categorii de vârstă.

Figura 5. Nivelul de educație atins și statutul profesional (%), n=586

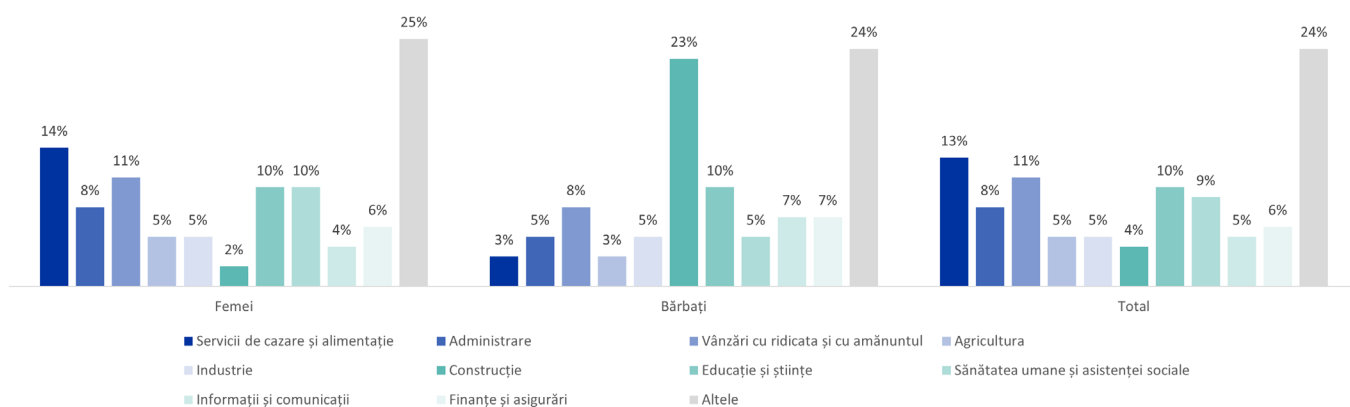

DISTRIBUȚIA PE SEX ȘI APTITUDINI

Au fost luate în considerare și tipurile de competențe existente în rândul rezidenților pentru a le compara cu nivelurile de educație și statutul de angajare. Deși este important de subliniat faptul că graficul de mai jos nu ia în considerare variațiile din cadrul celor două subgrupuri, au existat mai multe femei cu aptitudini diversificate decât

bărbați. O proporție mai mare de femei lucrau în domeniul serviciilor de cazare și alimentație (14% față de 3%) și în domeniul sănătății umane și asistenței sociale (10% față de 5%). Dimpotrivă, aproape un sfert din bărbați (23%) lucrau în construcții, față de două la sută în cazul femeilor.

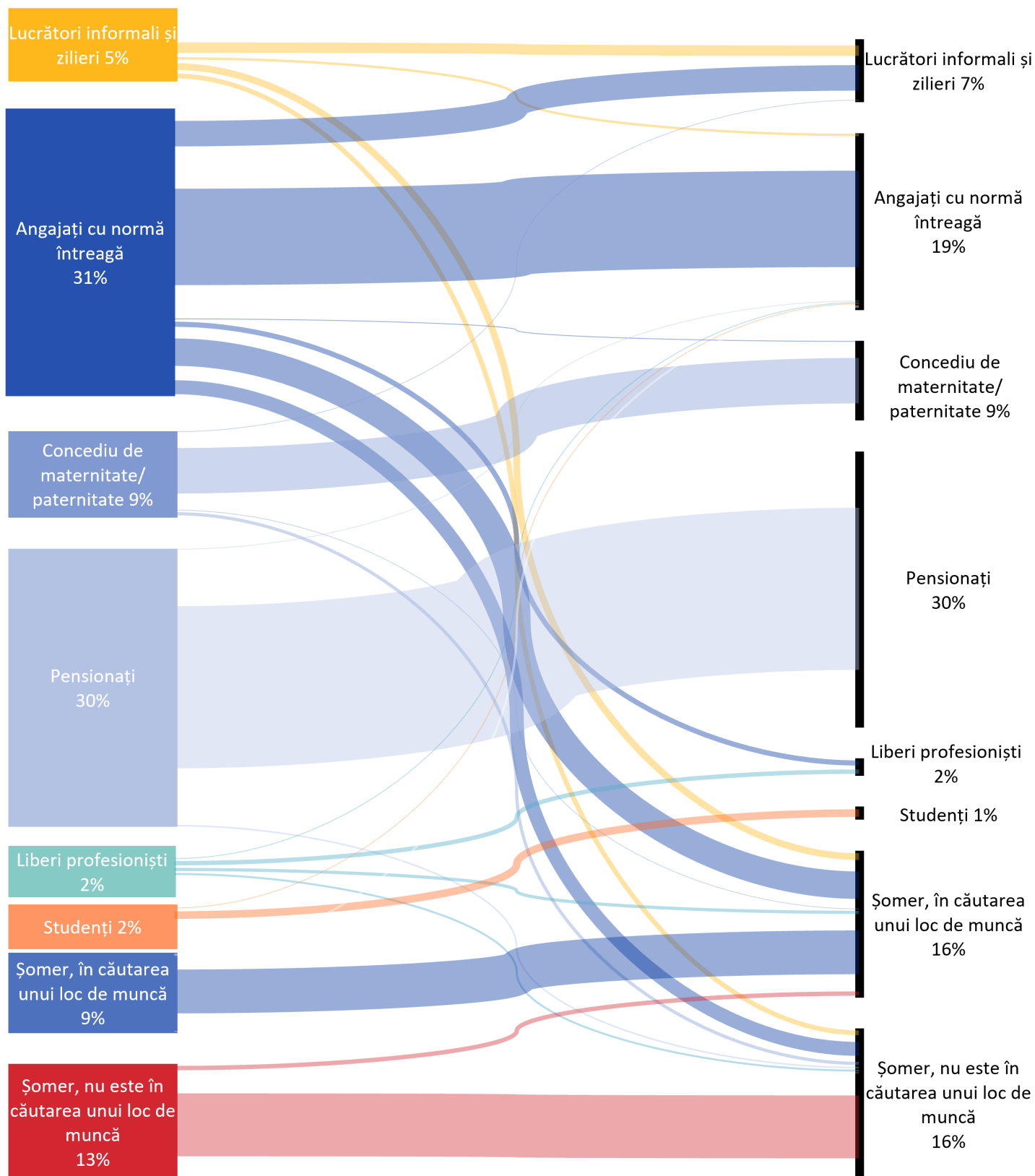
Figura 6. Sectorul de angajare în câmpul muncii în Ucraina, pe sexe și total (%), n=537

Dezagregarea suplimentară a datelor în funcție de sex arată diferențe semnificative în cadrul subgrupurilor, în comparație cu întregul grup. În timp ce rămâne valabil faptul că mai mulți bărbați și femei erau calificați în domenii nespecificate (24% și, respectiv, 25%), 11 la sută

dintre femeii și 10 la sută dintre bărbați erau, de asemenea, calificați în discipline științifice. Rezultatele au arătat un set mai divers de competențe în rândul femeilor decât în rândul bărbaților.

Figura 7. Angajarea în câmpul muncii înainte și după strămutare (%) n=1,415

EDUCAȚIE, APTITUDINI ȘI ANGAJARE ÎN CÂMPUL MUNCII

Ocuparea unui loc de muncă și potențialul de a se angaja sunt invariabil legate de nivelul de educație, de aptitudinile și de volumul de experiență obținută la locurile de muncă. Această secțiune va explora situația ocupării forței de muncă a populației active, atât înainte, cât și după strămutare. De asemenea analiză este efectuată în corelație cu cel mai înalt nivel de educație atins de către

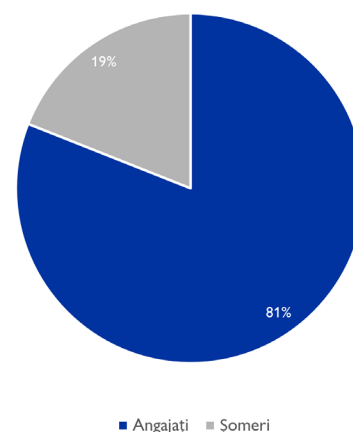
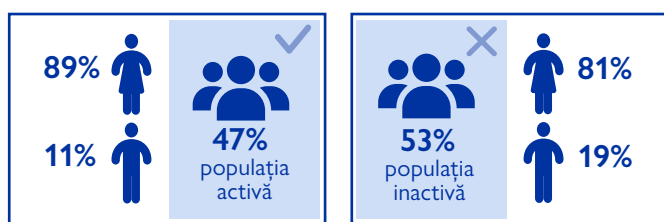
indivizi și dezagregată în continuare în funcție de gen. Înainte ca respondenții să părăsească Ucraina, 81 la sută dintre persoanele active erau angajate, în timp ce 19 la sută nu erau angajate, dar căutau un loc de muncă. La momentul interviului, 64 la sută dintre respondenți erau angajați în Republica Moldova, în timp ce 36 la sută erau șomeri, dar căutau un loc de muncă.

STATUTUL ÎN UCRAINA

În cadrul populației active care a rămas în țară, 81 la sută au fost angajați anterior, dintre care 89 la sută femei și 11 la sută bărbați. Este de remarcat faptul că majoritatea sondajelor au fost efectuate cu migranți la punctul de intrare, în timp ce un procent mai mic de interviuri au fost realizate în alte zone ale țării.

Figura 9. Statutul de angajare la muncă în cadrul populației active înainte de strămutare (%), n=660

Figura 8. Populația activă vs. inactivă înainte de strămutare, pe sexe (%), n=660

STATUTUL DUPĂ STRĂMUTARE

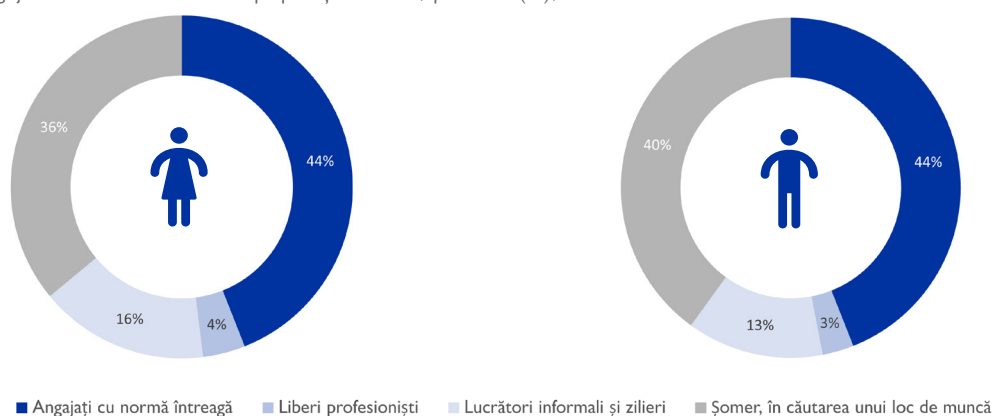
Dacă ne uităm la ocuparea forței de muncă în rândul respondenților la momentul interviului, 64 la sută au declarat că erau angajați iar 36 la sută erau șomeri. Dintre aceștia, 58 la sută dintre cei angajați erau femei și 6 la sută erau bărbați.

După cum s-a menționat mai sus, populația activă în acest studiu sunt considerați respondenții cu un post de muncă cu normă întreagă, fără contract oficial, zilieri sau liberi profesioniști, precum și pe cei care sunt șomeri și se află în căutarea unui loc de muncă. Patruzeci și patru la sută din populația activă erau angajați cu normă deplină, urmați de

cei care lucrau fără contract oficial sau zilieri (16%) și de cei care desfășurau activități independente (4%). Ceilalți 36 la sută erau șomeri în căutarea unui loc de muncă. La momentul interviurilor un număr mai mare de femei erau angajate în comparație cu bărbații (64% față de 60%).

Figura 10. Situația angajării la muncă în cadrul populației active, pe sexe (%), n=523

POTRIVIREA LOCURILOR DE MUNCĂ

Întrebați dacă respondenții au considerat că locul de muncă corespunde cu nivelul lor de educație și experiență, majoritatea (81%) au răspuns că poziția deținută se potrivește cu competențele și calificările lor. Proportia a fost mai mică în rândul celor care desfășoară activități independente și al lucrătorilor fără contracte oficiale sau zilieri (55% și 59%).

Dimpotrivă, o neconcordanță între stagiile de lucru, nivelul de educație și de ocupare a forței de muncă în Republica Moldova a fost raportată de 19 la sută dintre lucrătorii informali sau zilieri, 15 la sută dintre cei liberi profesioniști și 8 la sută dintre cei contractați cu normă deplină. În cele din urmă, un număr considerabil de respondenți au preferat să nu răspundă, ponderea mai mică fiind în rândul celor contractați cu normă deplină (11%), în comparație cu cealaltă parte a populației active (52%).

La dezagregarea în funcție de sex, este de remarcant faptul că ponderea respondenților care au raportat o neconcordanță între locul de muncă și experiențele lor anterioare a fost mai mare în rândul bărbaților care lucrează informal sau zilieri (67%), ceea ce echivalează cu o valoare de aproape trei ori mai mare decât în rândul respondenților de sex feminin din aceeași categorie.

Figura 11. Potrivirea locului de muncă cu nivelul de educație și experiența, în funcție de statutul de angajare (%), n=210

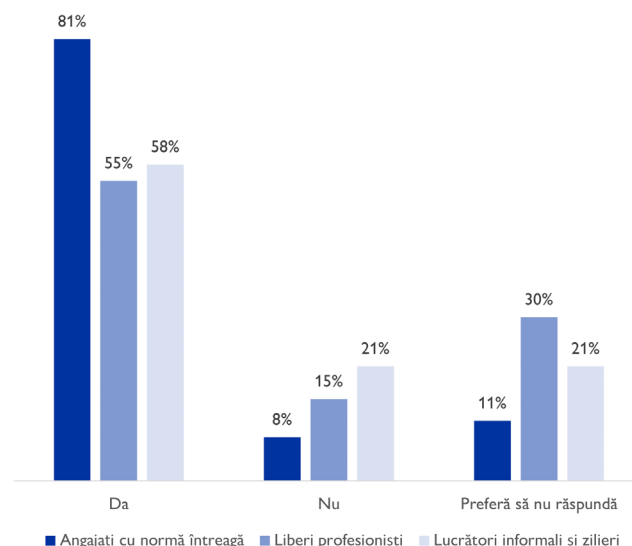
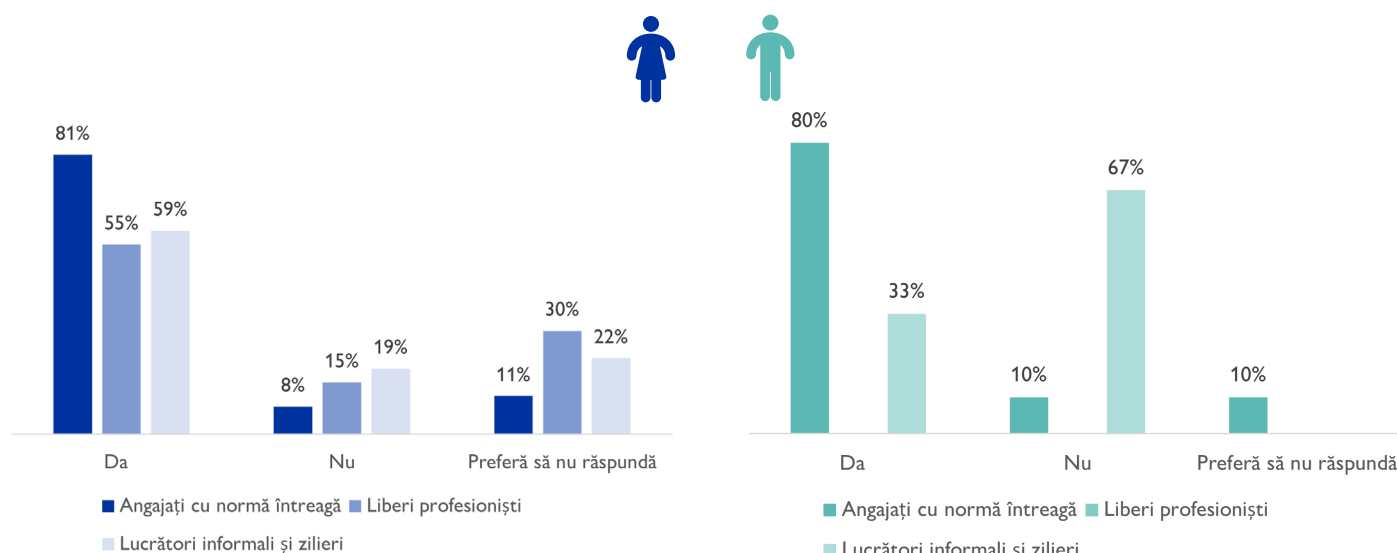

Figura 12. Potrivirea locuri de muncă cu nivelul de educație și experiența, în funcție de statutul profesional și de sex (%), n=210

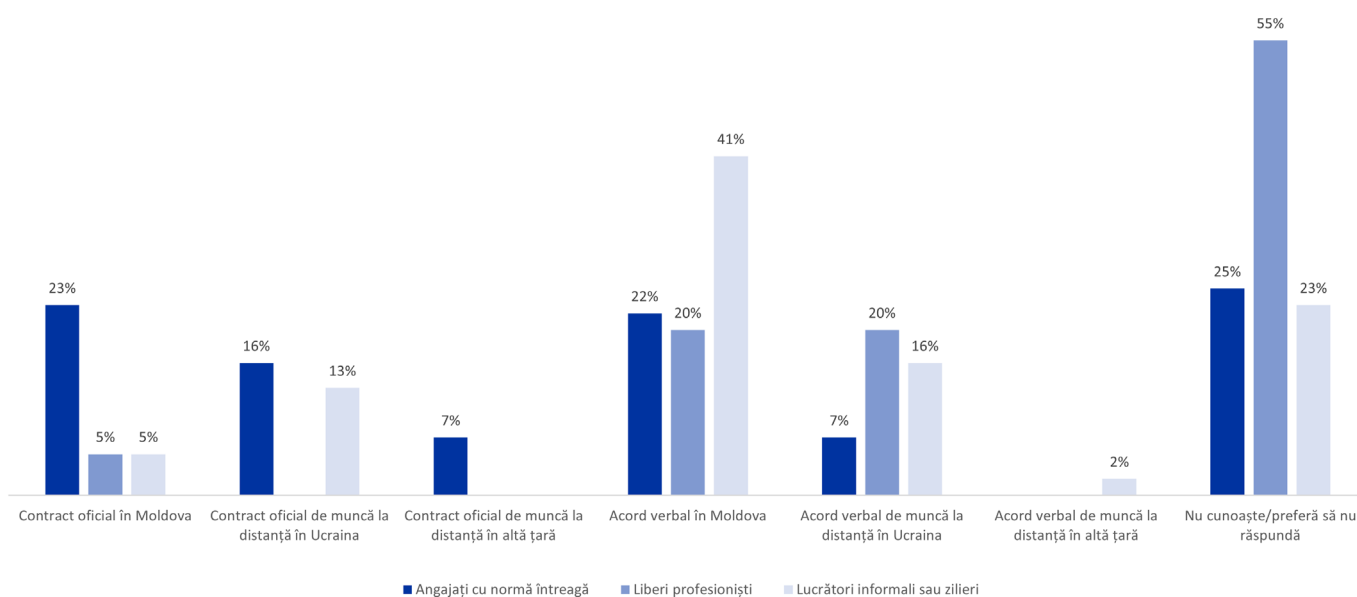

ARANJAMENTE

În ce privește aranjamentele de muncă ale respondenților, cei care au declarat că sunt angajați au avut o pondere mai mare de contracte oficiale și înregistrate decât alte categorii. În special, 23 la sută dintre respondenții angajați aveau un contract oficial în Republica Moldova, 16 la sută aveau un contract oficial de muncă la distanță în Ucraina, iar 7 la sută aveau un contract oficial de muncă la distanță în altă țară. Aceștia erau urmași de lucrătorii informali și

zilierii, dintre care cinci la sută aveau un contract oficial în Republica Moldova, iar 13 la sută aveau un contract de muncă la distanță în Ucraina. Pe de altă parte, majoritatea lucrătorilor informali și zilierii lucrau pe baza unui acord verbal: 41 la sută aveau un acord verbal în Republica Moldova, 16 la sută aveau unul în Ucraina, iar restul de 2 la sută aveau un acord de muncă la distanță în altă țară.

Figura 13. Aranjamentul de muncă, în funcție de statutul de angajare (%), n=210

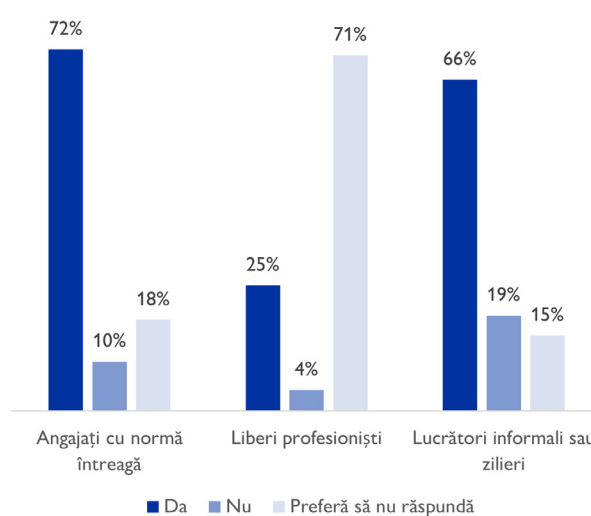

VENITURI

La întrebarea cu privire la suficiența venitului lunar pentru acoperirea cheltuielilor, o majoritate semnificativă a respondenților angajați (72%) a răspuns pozitiv. În schimb, 10 la sută au declarat că venitul lor este insuficient, în timp ce 18 la sută au ales să nu răspundă. În cazul lucrătorilor informali și al zilierilor, majoritatea (66%) au declarat că venitul lor era suficient pentru a-și acoperi cheltuielile. Cu toate acestea, proporția persoanelor din acest grup care au raportat venituri insuficiente a fost aproape dublă (18%) față de cea a respondenților angajați.

Modelul observat în rândul respondenților care desfășoară activități independente a fost unul distinct. Astfel un sfert dintre respondenți (25%) au declarat că aveau venituri suficiente, în timp ce o mică parte (4%) au raportat un venit insuficient pentru a acoperi cheltuielile. În mod special, marea majoritate (71%) a ales să nu răspundă. Această reticență ar putea fi potențial atribuită stigmatului social asociat cu dependența financiară sau cu insuficiența veniturilor obținute din muncă pentru satisfacerea nevoilor personale.

Figura 14. Suficiența venitului pentru acoperirea cheltuielilor, în funcție de statutul de angajat (%), n=210

METODOLOGIE

Matricea de urmărire a deplasărilor (DTM) a OIM este un sistem de urmărire și monitorizare a deplasărilor și a mobilității populației. Acesta este conceput pentru a capta, a procesa și disemina în mod regulat și sistematic informații pentru a oferi o mai bună înțelegere a mișcărilor și a nevoilor în evoluție ale populațiilor strămutate, fie că se află la fața locului, fie că sunt pe drum.

Începând cu aprilie 2022, DTM anchetează persoanele care locuiesc în cele 11 țări incluse în Planul Regional de Răspuns pentru refugiați pentru Ucraina. Scopul sondajului este de a îmbunătăți înțelegerea profilurilor, a modelelor de deplasare, a intențiilor și a nevoilor acestora. Sondajul este desfășurat în 6 țări învecinate cu Ucraina - Belarus, Ungaria, Polonia, Republica Moldova, România și Slovacia, precum și în alte 5 țări din UE afectate în mod special de sosirile de refugiați din Ucraina, inclusiv Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia și Lituania. În Republica Moldova, sondajele față în față au fost efectuate de 6 enumeratori instruiți cu refugiați adulți din Ucraina (18+ ani). Sondajele

au fost colectate în diverse locații din zona metropolitană Chișinău și la două puncte de trecere a frontierei din regiunile Ocnîța și Ștefan Vodă. Respondenții au fost selectați aleatoriu și abordați de enumeratori la punctele de intrare, ieșire, tranzit și centrele de cazare selectate. Au fost intervievate atât persoanele care au intrat/ieșit cu mașina, cu autobuzul, pe jos sau cu trenul din țară. Sondajul a fost anonim și voluntar, fiind efectuat doar cu consimțământul respondentului. Respondentul putea întrerupe sondajul în orice moment. În Republica Moldova, chestionarul este disponibil în limbile ucraineană, rusă, engleză și română, iar limba preferată este stabilită de persoana intervievată. Pentru acest raport au fost luate în considerare doar chestionarele completate integral. Înainte de începerea sondajului, toți recenzorii au fost instruiți de către OIM cu privire la standardele DTM, utilizarea aplicației Kobo, abordarea OIM privind protecția și asistența migranților, etica colectării datelor și furnizarea de informații și mecanismul de referire în vigoare.

Despre sondaj

Scopul

Îmbunătățirea înțelegerii profilurilor refugiaților din Ucraina care locuiesc sau tranzitează Republica Moldova, inclusiv a modelelor de deplasare, a intențiilor și nevoilor acestora.

Locație și execuție

Sondajele față în față au fost efectuate de către 6 enumeratori instruiți, staționați în locații selectate în 3 regiuni ale Republicii Moldova. Sondajele au fost efectuate în limbile ucraineană, rusă, engleză și română, cu utilizarea aplicației KoBo.

Populația țintă

Această analiză se axează pe integrarea pe piața muncii și perspectivele de angajare a refugiaților de vârstă activă (18-64 de ani) din Ucraina care s-au stabilit deja sau intenționează să se stabilească în Republica Moldova.

Colectarea și analiza datelor regionale

În Republica Moldova, datele au fost colectate în perioada 24 februarie - 21 decembrie 2023. Colectarea datelor a fost întreruptă în perioada iulie-septembrie 2023 pentru a evita suprapunerea cu Evaluarea multisectorială a necesităților în curs de desfășurare.

LIMITĂRI

Cadrul de eșantionare nu s-a bazat pe cifre verificate privind refugiații din Ucraina care intră prin toate punctele de frontieră terestră sau care rămân în diferitele regiuni în care se desfășoară anchetele, din cauza lipsei informațiilor de bază.

Răspândirea geografică a enumeratorilor care au desfășurat interviurile, au inclus o multitudine de locații. Deși rezultatele globale nu pot fi considerate reprezentative, coerența internă a colectării datelor în fiecare țară și la nivel regional sugerează că actualul cadru de eșantionare produce rezultate cu valoare practică.

Cu toate că s-a încercat cuprinderea tuturor tipurilor de locații, realitatea operațională a muncii pe teren s-a confruntat cu impedimente de accesibilitate în punctele de control și alte locații de tranzit sau ședere. De asemenea, disponibilitatea limitată de timp a populației țintă de a petrece în mod confortabil 10-20 de minute pentru a răspunde la chestionar, fiind influențat de diverse condiții personale. Alți factori aveau legătură cu condițiile dintr-o anumită locație și de perioadă, cum ar fi schimbările organizatorice în zonele de intrare și de tranzit ce țin de autoritățile naționale, sau condițiile meteo care au jucat un rol important în realizarea sondajelor.

DTM

Matricea de urmărire a deplasărilor (DTM) este un sistem de urmărire și monitorizare a deplasărilor și a mobilității populației. Chestionarul a fost conceput pentru a surprinde principalele modele de deplasare - țara de origine și regiunea - pentru refugiații de orice naționalitate care părăsesc Ucraina din cauza războiului. Acesta surprinde profilurile demografice ale respondenților și ale grupului cu care aceștia călătoresc, dacă există; se întreabă despre intențiile referitoare la destinația finală preconizată și perspectivele de rămânere în țara în care a avut loc sondajul/ prima primire; colectează informații cu privire la un set de necesități principale pe care respondenții le-au exprimat ca fiind mai presante în momentul interviului.

De la începutul războiului din Ucraina, mai multe instrumente DTM ale OIM au fost implementate în țările învecinate cu Ucraina și în alte țări afectate în mod special de noile sosiri de migranți și refugiați din Ucraina.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați: <https://dtm.iom.int/responses/ukraine-response>
DTM face parte din Institutul Global de Date al OIM.